Starszy Specjalista
w Gabinecie Rzecznika
2026 -08- 10

WPL

Od:
Wysłano: czwartek, 6 sierpnia 2026 15:42
Temat: PETYCJA LEGISLACYJNA
Załączniki: 2026-08-06 -14,15 - Petycja - adwokat dla seniora.docx

Szanowni Państwo Delegaci OPS

działający w strukturze Pomorskiej Delegatury !

Szanowni Przyjaciele wspierający działalność

naszego Ruchu Społecznego !

WPŁYNĘŁO

2026 -08- 06

Nr 605.102.2026

Biuro Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

W załączeniu przesyłam projekt Petycji Legislacyjnej z prośbą o zapoznanie się z jej treścią oraz przedstawienie

na mój adres mailowy ewentualnych uwag lub propozycji. Informuję, że sprawa jest ważna i pilna, gdyż chcę, aby

projekt petycji, który zyskał już wstępną aprobatę Prezydium OPS, był przedstawiony na najbliższym posiedzeniu

naszego Prezydium, [które zwołam w najbliższym tygodniu], a nadto zaprezentowany na najbliższym posiedzeniu

Rady OPS.

Prosząc o spełnienie przedstawionych próśb,

pozostaję z wyrazami szacunku i poważania,-

(-) Jacek Wojciech Gibała

Jacek Wojciech Gibała

PROJEKT

Sopot, dnia ..... września 2026 r.

JE Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

PETYCJA LEGISLACYJNA

w sprawie: podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej wprowadzenia obligatoryjnego prawa do obrońcy i pełnomocnika z urzędu dla osób, które ukończyły 70. rok życia

Działając na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870), niniejszym składam petycję w interesie publicznym i wnoszę o podjęcie przez Sejm RP inicjatywy ustawodawczej w celu nowelizacji przepisów:

1. **Kodeksu postępowania karnego** (Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Dz.U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.):
    - **w zakresie obrony:** poprzez rozszerzenie katalogu obrony obligatoryjnej (art. 79 § 1 KPK) o przesłankę ukończenia przez oskarżonego/podejrzanego 70. roku życia;
    - **w zakresie reprezentacji pokrzywdzonego:** poprzez nowelizację art. 87 i art. 88 KPK polegającą na wprowadzaniu automatycznego prawa do wyznaczenia **pełnomocnika z urzędu** dla pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego, który ukończył 70. rok życia, bez konieczności dowodzenia stanu ubóstwa;

2. **Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia** (Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Dz.U. z 2022 r. poz. 1124 z późn. zm.) – poprzez rozszerzenie stosowania obrony obligatoryjnej oraz reprezentacji pokrzywdzonego (art. 21 § 1 i art. 22 KPSW w zw. z przepisami KPK) na osoby po 70. roku życia;
3. **Kodeksu postępowania cywilnego** (Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.) – poprzez wprowadzenie zasady obligatoryjnego ustanawiania pełnomocnika z urzędu (art. 117 KPC) dla stron postępowania (powodów i pozwanych), które ukończyły 70. rok życia, z wyłączeniem spraw oczywiście bezzasadnych;
4. **Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi** (Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Dz.U. z 2023 r. poz. 1634 z późn. zm.) – poprzez nowelizację przepisów o prawie pomocy (art. 243–246 PPSA) w celu automatycznego wyznaczania adwokata lub radcy prawnego dla skarżących, którzy ukończyli 70. rok życia.

UZASADNIENIE

I. Cel społeczny petycji oraz uwarunkowania prawno-ustrojowe

Osoby starsze, w szczególności te, które ukończyły 70. rok życia, stanowią grupę społeczno-demograficzną szczególnie narażoną na wykluczenie cyfrowe oraz wyzyskanie nieporadności przez nieuczciwe podmioty gospodarcze i oszustów (wyłudzenia nieruchomości, niekorzystne rozporządzenie majątkiem, oszustwa na tzw. „policjanta" czy „wnuczka"). Dynamiczny rozwój systemów teleinformatycznych w wymiarze sprawiedliwości (np. e-Sądy, Portale Informacyjne Sądów, elektroniczne doręczenia) stwarza barierę technologiczną nie do przebycia dla przeważającej części seniorek i seniorów, efektywnie zamykając im drogę do dochodzenia swoich praw przed sądem.

Dotychczasowy model przyznawania pomocy prawnej z urzędu – wymagający od seniora samodzielnego sporządzenia skomplikowanego wniosku, wykazania stanu majątkowego i przedstawienia sprawozdań finansowych – paraliżuje ich działania już na etapie przedsądowym. Zgodnie z zasadą humanitaryzmu (art. 40 Konstytucji RP) oraz obowiązkiem ochrony osób w podeszłym wieku, państwo powinno stworzyć realne gwarancje procesowe chroniące seniorów przed wykluczeniem prawnym.

II. Szczególna sytuacja seniora jako POKRZYWDZONEGO w procesie karnym

Dotychczasowa dyskusja publiczna koncentruje się głównie na prawie do obrońcy dla oskarżonego. Tymczasem seniorzy znacznie częściej występują w procesie karnym w charakterze **pokrzywdzonych przestępstwem** (ofiara oszustwa, wyłudzenia majątku, przemocy domowej czy kradzieży).

Samotny senior pozbawiony profesjonalnego **pełnomocnika procesowego** napotyka barierę nie do pokonania:

Zarzut 1: Istnieje już system Nieodpłatnej Pomocy Prawnej (NPP).

Odpowiedź: Punkty NPP oraz Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego świadczą jedynie poradnictwo przedsądowe i pomagają w pisaniu prostych wniosków. Prawnicy z NPP nie reprezentują obywateli przed sądami. Petycja wnosi o profesjonalnego pełnomocnika procesowego reprezentującego seniora bezpośrednio na sali sądowej.

Zarzut 2: Zarzut naruszenia zasady równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP).

Odpowiedź: Uczciwa interpretacja zasady równości dopuszcza tzw. „dyskryminację pozytywną" (uprawnienia wyrównawcze) wobec grup społecznie słabszych (analogicznie do ochrony prawnej kobiet w ciąży, dzieci czy osób niepełnosprawnych). Wiek 70+ wiąże się ze zwiększoną podatnością na manipulacje oraz barierami percepcyjno-zdrowotnymi, co w pełni uzasadnia szczególną ochronę procesową.

Zarzut 3: Ryzyko fali pieniactwa sądowego.

Odpowiedź: Przepisy prawa korporacyjnego adwokatów i radców prawnych przewidują tzw. bezpiecznik procesowy. W przypadku spraw oczywiście bezzasadnych wyznaczony prawnik sporządza opinię prawną o braku podstaw do wniesienia środka zaskarżenia lub powództwa, co eliminuje ryzyko nadużywania prawa.

Zarzut 4: Deficyt kadrowy wśród adwokatów i radców prawnych.

Odpowiedź: Podwyższenie stawek minimalnych za sprawy z urzędu od 2026 r. sprawiło, że obsługa tych postępowań stała się stabilnym źródłem przychodu dla młodych prawników wstępujących na rynek, zapewniając wystarczającą dostępność profesjonalnych pełnomocników.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wyrażam zgodę na ujawnienie moich danych osobowych (imienia i nazwiska) na stronie internetowej Sejmu RP.

Mając na uwadze potrzebę realizacji konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej oraz zapewnienia równego dostępu do sądu, wnosząc o pozytywne rozpatrzenie niniejszej petycji i skierowanie jej do prac w Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP,

pozostaję z wyrazami szacunku i poważania,-

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM
POMORSKIEJ DELEGATURY OPS

Jacek Wojciech G i b a ł a
WICEPRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM OPS